

خروج از رکود در فصل تابستان ۱۳۹۹

(مقایسه آمارهای رشد اقتصادی مرکز آمار و بانک مرکزی)

اتحادیه بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

بانک مرکزی و مرکز آمار ایران دو نهاد متولی انتشار آمارهای رشد اقتصادی هستند که همواره در میان آمارهای اعلامی آنها تفاوت‌هایی هم از حیث رقم و هم علامت وجود داشته است. در نیمه نخست سال ۱۳۹۹، در حالی که مرکز آمار ایران رشد اقتصادی منفی ۱,۹ درصدی را برآورد کرده، بانک مرکزی ایران رشد اقتصادی این مدت (براساس سال پایه) را مثبت ۱,۳ درصد اعلام کرده است (۳,۲ واحد درصد تفاوت). رشد اقتصادی غیرنفتی نیز براساس آمارهای اعلامی مرکز آمار منفی ۱,۳ درصد بوده، اما براساس آمار بانک مرکزی مثبت ۱,۴ درصد محاسبه شده است.

طبق آمارهای اعلامی مرکز آمار ایران، رشد اقتصادی طی فصل دوم سال ۱۳۹۹، مثبت ۰,۲ درصد و رشد اقتصادی بدون نفت منفی ۰,۲ درصد رقم خورده است. این در حالی است که براساس آمارهای بانک مرکزی تولید ناخالص داخلی کشور در فصل دوم سال ۱۳۹۹ رشد مثبت ۵,۱ درصدی را تجربه کرده و رشد اقتصادی بدون نفت نیز مثبت ۳,۲ درصد بوده است. آمار هر دو مرجع تاییدکننده خروج اقتصاد ایران از رکود در فصل دوم ۱۳۹۹ است. همچنین بر اساس آمار بانک مرکزی، بخش غیرنفتی هم در فصل تابستان ۱۳۹۹ از رکود خارج شده ولی داده‌های مرکز آمار ایران، همچنان استمرار رکود در این بخش را نشان می‌دهد.

به طور کلی آمارهای بانک مرکزی خوشبینانه‌تر از آمارهای مرکز آمار ایران بوده است. براساس آمار بانک مرکزی، در نیمه نخست سال ۱۳۹۹، در بخش تولید ناخالص داخلی به تفکیک عوامل تولید، تمامی اجزا به استثنای گروه خدمات که رشد ارزش افزوده منفی ۰,۲ درصدی را تجربه کرده، سایر عوامل با رشد مثبت ارزش افزوده همراه بوده‌اند: گروه صنایع و معادن رشد ۵,۴ درصدی، گروه کشاورزی رشد ۴,۴ درصدی و گروه نفت رشد ۰,۸ درصدی را ثبت کرده است. این در حالی است که براساس آمارهای مرکز آمار ایران رشد ارزش افزوده گروه کشاورزی مثبت ۱,۷ درصد، رشد گروه نفت منفی ۵,۹ درصد (که در مقایسه با آمار بانک مرکزی تفاوت بسیاری داشته است)، رشد گروه صنایع و معادن مثبت ۲ درصد و رشد گروه خدمات نیز منفی ۳,۵ درصد بوده است.

در بخش هزینه‌ها نیز مرکز آمار ایران برای نیمه نخست سال ۱۳۹۹، رشد مصرف بخش خصوصی و دولتی را به ترتیب منفی ۱,۱ درصد و مثبت ۱۲,۲ درصد محاسبه کرده است؛ در عین حال، بانک مرکزی رشد مصرف این دو بخش را به ترتیب منفی ۲,۶ درصد و مثبت ۴,۱ درصد اعلام کرده است. رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص اعلام شده توسط مرکز آمار ایران و بانک مرکزی تقریباً مشابه بوده است (منفی ۰,۵ درصد برای مرکز آمار ایران و منفی ۰,۶ درصد برای بانک مرکزی). در بخش تجارت نیز در حالی که مرکز آمار ایران اعلام کرده صادرات کالا و خدمات و واردات کالا و خدمات به ترتیب با افت ۴۷ درصد و ۵۶ درصد همراه بوده‌اند، بانک مرکزی رشد این دو بخش را به ترتیب منفی ۲۱ درصد و منفی ۳۸ درصد اعلام کرده است.

مقایسه آمارهای مرکز آمار و بانک مرکزی در محاسبه رشد اقتصادی (درصد تغییر نسبت به مدت مشابه سال گذشته)

مرکز آمار ایران				بانک مرکزی				عنوان
نیمه نخست ۱۳۹۹	فصل دوم ۱۳۹۹	فصل اول ۱۳۹۹	سال ۱۳۹۸	نیمه نخست ۱۳۹۹	فصل دوم ۱۳۹۹	فصل اول ۱۳۹۹	سال ۱۳۹۸	
۱.۷	۲.۷	۰.۱	۲.۸	۴.۴	۴.۱	۴.۹	۸.۸	گروه کشاورزی
-۵.۹	۳.۴	-۱۴.۵	-۳۵.۰	۰.۸	۲۲.۲	-۱۶.۸	-۳۸.۷	گروه نفت
۲.۰	۴.۲	-۰.۲	۱.۲	۵.۴	۷.۹	۲.۵	۲.۳	گروه صنایع و معادن
۱.۶	۲.۲	۰.۹	-۲.۱	۳.۵	۴.۷	۲.۲	۱.۹	معادن
۰.۱	۱.۱	-۱.۰	-۱.۸	۶.۷	۱۱.۸	۱.۱	۲.۱	صنعت
۵.۴	۹.۲	۱.۷	۴.۸	۴.۵	۵.۲	۳.۸	۴.۱	تامین آب، برق و گاز طبیعی
۲.۰	۵.۴	-۲.۰	۵.۶	۴.۱	۴.۳	۳.۹	-۰.۲	ساختمان
-۳.۵	-۳.۰	-۳.۹	-۰.۷	-۰.۲	۱.۴	-۱.۸	-۰.۲	گروه خدمات
-۱.۹	۰.۲	-۴.۱	-۶.۸	۱.۳	۵.۱	-۲.۹	-۶.۵	محصول ناخالص داخلی به قیمت پایه
-۱.۳	-۰.۲	-۲.۴	-۰.۳	۱.۴	۳.۲	-۰.۶	۱.۱	محصول ناخالص داخلی به قیمت پایه (بدون نفت)
-۱.۱	-۱.۷	-۰.۶	-۵.۴	-۲.۶	-۰.۵	-۴.۵	-۷.۷	مصرف خصوصی
۱۲.۲	۱۲.۲	۱۲.۲	-۳.۶	۴.۱	۶.۵	۱.۲	-۶.۰	مصرف دولتی
-۰.۵	۱.۸	-۲.۹	-۴.۸	-۰.۶	-۰.۲	-۱.۳	-۵.۹	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص
-۲.۴	-۱.۳	-۳.۵	-۱۱.۵	-۳.۳	۴.۴	-۱۲.۰	-۱۰.۰	ماشین آلات
۱.۹	۵.۴	-۲.۰	۵.۶	۰.۳	-۱.۴	۳.۶	-۴.۳	ساختمان
-۴۶.۹	-۳۴.۵	-۵۶.۶	-۲۱.۱	-۲۰.۶	-۹.۳	-۳۰.۸	-۲۹.۹	صادرات کالا و خدمات
-۷۵.۷	-۸۸.۴	-۶۸.۱	-۴۰.۱	-۳۷.۷	-۳۱.۳	-۴۴.۳	-۳۸.۱	واردات کالا و خدمات
-۱.۹	۰.۲	-۴.۱	-۶.۸	۱.۲	۴.۸	-۲.۹	-۶.۸	تولید ناخالص داخلی به قیمت بازار

تهیه شده توسط فروغ کریمی امیرکیاسر

آذر ۱۳۹۹